

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput IV. De obedientia ejus erga Patres spirituales, modo spiritualiter
vivendi, et peregrinationibus sacris.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

A *tertio die Decembris : verum in hac Cardinalis presbyter S. Balbinæ, non Sabinae, vocatus, uti et ab Ughello tom. 6 Italiae sacræ, ubi de episcopis Teatinis col 746, a Contelorio et ab Oldoino.*

f *Francisca de Celano vocatur ab Ughello mox laudato.*

t *In Risabergensi monasterio Ordinis Cisterciensis in Nericia : vide § 6 Comment. prævii, ubi etiam de reliquis S. Birgittæ siliabus, Meretta, Cæcilia, et S. Catharina est actum.*

u *Vide dicta lit. g hic.*

x *Anno 1373 die 23 Julii. Videsis supra Annotata in cap. 3 Vitæ S. Birgittæ a Birgero, Upsalensi archiepiscopo, scriptæ, litt. mm.*

y *Inter annum 1344 et 1346.*

z *Hæc villa aliunde mihi haud nota est.*

aa *Petro, Vastenensi confessore, de quo supra.*

bb *Giennensis primum episcopus, dein eremita.*

CAPUT IV.

B *De obedientia ejus erga Patres spirituales, modo spiritualiter vivendi, et peregrinationibus sacris.*

E directo-
rum stu-
dium

Spiritualibus suis patribus a tam humiliter defuit, tam officiose servivit, tam prompte obediit, tamque perfecte propriam a se voluntatem abdicavit, quod vix admittit credulitas; quod non solum domum egredi sine licentia, vel quidquam aliud quamvis minimum facere * præsumebat; imo, quod mirum valde est, sanctuaria Romæ visitans, nec oculos quidem de terra levare, seu quemquam respicere presumebat. Cum enim ad stationes Romæ cæterasque pergeret devotiones, demisso capite incedebat, ne, si in exterioribus sensus occuparentur corporis, ab interiori mens custodia cohibeatur. Visiones quippe divinas et revelationes, quas habebat, cogitationes, inspirationes, tentationes spiritualibus

C *patribus referebat : illud tenens, illud respuens, illud quoque semper prospiciens, quod ipsi præcipiebant, prohibebant, et consulebant. Habebat duos seniores, maturos, virgines, atque expertos patres spirituales, qui usque ad ipsius obitum eam secuti sunt, quorum unus monachus et Prior Cisterciensis religiosissimus erat; alter vero presbyter quidam secularis de Suetia venerabilis et sanctissimæ vitæ, dominus Petrus nuncupatus ð, qui omnem beatæ Birgittæ domum regebat, ipsam cum filia Grammaticam et cantum, Christo jubente, docebat et in virtutum via paternalibus correptionibus virtuose educando utrasque edocebat. Silentium insuper, orationes et temporum ordinationes primarias, et vigiliis cunctaque alia de consilio et licentia patrum observabat et faciebat; eorum nihilominus jussionibus quantumcunque arduis, propriæ voluntati contrariis, illico et sponte et semper obtemperando.*

Jussu mitem-
que,

52 Unde, cum adhuc in partibus suæ originis resideret, in monasterio Alvastræ gravem incurrit infirmitatem adeo, quod nullo modo curari eam possent.

Octobris Tomus IV.

se, medici assererent, nisi balneorum uteretur admiculo; quod, ut audivit, ægre tulit, tum quia abstinere a talibus jam statuerat, tum quia, sublato conjuge, inconveniens sibi dissolvi delictis judicaret. At vero magister Mathias e, tunc confessor suus et pater, hoc audito, dixit: In virtute tibi sanctæ obedientiæ præcipio, quod, quidquid a medicis consultum tibi fuerit, incunctanter facias, ut et tu corporis sanitate læteris, et per te cæteri animarum salutem consequantur. Cui illa, O mi Pater! inquit, si simpliciter mihi, fac, dixisses; fecissem utique, quanto magis, quia auctoritate tanta jubendo mandasti: num in anima mea summe gaudeo, quod vestri obedientiam sine remorsu conscientiæ habeo pro obedientia; quippe cuncta quantumvis difficilia admittere, insuper et mortem subire parata sum.

53 Die autem secunda post hoc oranti sibi Christus apparuit, dixitque: Scias, quod illi, qui videbantur spirituales in veteri lege, vocabantur Pharisæi, qui habebant tria: lavabant autem se jugiter, ut viderentur mundi; jejunabant, et orabant in aperto, ut vocarentur sancti; docebant et præcipiebant multa, quæ ipsi minime faciebant: sed modicum profuit eis apud Deum, quia intentio eorum erat corrupta et anima immunda. Ergo sicut non profuit animæ lotio carnis sine munditia conscientiæ, sic nec obest animæ mundæ lotio carnis, dummodo fiat ex compassione et absque delectatione. Ideo plus placuit, mihi, quod obedisti magistro tuo contra velle tuum, quam si tuam secuta fuisses voluntatem contra præceptum ejus. Nam multi electorum meorum fuerunt, qui non carnales medicinas habuerunt, et placuerunt mihi: alii vero secundum dispositionem temporum et locorum ac infirmitatum diversarum adhibuerunt sibi medicamenta, nec propterea displicuerunt mihi; ideo obedientia illa, quæ nihil habet de propria voluntate, plus mihi placet, quam sacrificium magnum.

54 Item cum sobrietatis amore et poenitentia zelo, nec non illius amarissimi potus patientis Christi contemplatione extra horam bibere recusaret; accidit quadam vice, tantam eam sitim perferre, quod vix posset verba formare: hoc agnito, supradictus magister jussit eam potum sumere; et, quanquam non modicum sibi difficile contra priorem venire consuetudinem videretur, tamen absque mora paternæ parens jussioni audivit in spiritu; Quid times mutare vitam? Nunquid bonorum tuorum ego, aut meritis tuis cælum intrabis? Obedias ergo magistro tuo; ipse enim expertus est conflictum duorum spirituum, scilicet veritatis et illusionis. Nam, etiamsi decies comederes et biberes in die propter obedientiam, tibi non imputabitur.

55 Refert Prior de Alvastro, quod dum ipse quadam die librum, qui "Speculum virginum" prænotatur, in quo peregrinus monachus cum Theodora virgine de omnibus disputat virtutibus, coram illa legeret, se vidente, beatæ Birgittæ in spiritu rapta, ad se autem conversa, dixit: Audivi nunc in spiritu vocem mihi dicentem: quod virginitas meretur coronam, viduitas appropinquetur Deo, conjugium non excludat a cælo, et obedientia omnes introducit ad gloriam. Præfert etiam Maria virtutem obedientiæ lib. iv Revelationum cap. xxvi sub exemplo duorum hominum, dicens ad Birgittam: Ecce, si videris duos homines, alius est sub obedientia, alius in

A. BERTHO-
DO.

etiam ob hoc
a Christo
laudata,

tota pependit

F

ex amore
obedientiæ.

A. BERTHOL-
DO.

libera potestate : si ille, qui liber est, jejunet, simplicem habebit mercedem : sed si is, qui sub obedientia est, comedat illa die carnes secundum instituta Regulæ suæ, et propter obedientiam, attamen libentius jejunaret, si non obsisteret, obedientia, iste habebit duplicem mercedem, unam propter obedientiam, aliam propter dilationem desiderii sui, et non impletionem suæ voluntatis.

Tum in
Suetia,

d
* an. famu-
latam esse
cognovi ?

56 Ut ea, quæ sunt cæsaris cæsari, et quæ sunt Dei Deo, juxta verbum Evangelicum Christi Discipula redderet, quod similiter Salomon dicit : Omnia tempus habent sub sole *d.* Taliter enim ordinarie Creatori suo famulose * cognovi. Etenim postquam suæ originis partibus vale fecisset, conjuge de medio sublato, omnia reliquit temporalia, et omnem pompam seculi a se penitus abdicavit in monasterio S. Mariæ de Alvastro (ubi suum inhumaverat complicem *e*) humilii in veste Deo deserviens die qualibet per veram cordis contritionem et humilem oris confessionem peccata sua diluebat; et si forte aliquod verbum asperum vel inane contra aliquem emendabat, non semel duntaxat, sed pluries; in nocte ad orandum surgebat, et in galli cantu ex toto, et donec Prima esset decantata, in ecclesia consistebat. Cum vero præ frigoris intensitate adibat astuarium, partem Psalterii recitabat, quam diu inibi morabatur. Dein ad ecclesiam remeans usque ad prandium moram traxit orando, horasque canonicas audiendo. Post prandium vero orationem repetens operi manuum pro cultu divino sedula, devotaque insistebat : nec opus aliud, quam pium quoque, exercebat. In vigiliis ad ecclesiam repedabat, domum sero reversura, ubi, cæna sumpta, si sumenda erat, negotiisque expeditis, legebat Completorium, nemini usque ad mane verbum faciendo.

tum Romæ

f
* an rever-
tebatur ?

57 Postquam autem Romam deveniret *f*, tali eam modo vixisse, perlego. In mane siquidem post vigiliis, orationesque nocturnas, antequam domum egrederetur, contrito et humiliato corde (quod Deus non despicit) Confessionem devotissime faciebat; et in aurora domum egressa, visitabat sanctuaria : circa horam nonam, quia C similiter corporeæ necessitati annuere oportebat, domum reversura *; reversa ergo consedebat ad mensam, normam illam, quam sibi constituerat, observando : fecerat quippe ordinationem quandam sanctam, sub qua viveret, et in mensa staret; quam semper præ oculis habens coram se poni faciebat, si in cibo, potu, locutioneve quovis modo eam transgredi contigisset. Tertio omni vice Redemptoris sui passionem memorabat in mensa : in principio scilicet, antequam eibum sumeret, in medio et in fine. Quod revera etsi confessores ipsius secretius noscerent, quorundam tamen exteriorum editione signorum, uti complosis manibus, respiratione, in cælum sublatis oculis, palmas sursum attollendo, et his similibus liquido perpendebant. Nonnunquam vero interim mens ipsius in tantum caelestium contemplatione levabatur, quod, quamvis ibidem corporaliter degeret, et sensibus tamen corporis rapta, nihil ex his, quæ tunc ibi agebantur, donec ad se rediret, penitus advertabat.

58 Silentium præterea, dum cibum sumeret, sollicitè observabat, magisque intenta erat lectio-

ni animam saginanti, quam escæ corpus reficerenti. Cæterum de mensa surgens, cameram vel capellam introibat per spatium aliquod oratura : deinde vero usque ad Vesperas in aliquo pio opere corporaliter se exercebat : post vero ibat ad S. Petrum vel aliquam stationem : unde rediens, si jejunii dies non erat, dicebat primo Completorium, cæterasque orationes persolvebat, tunc demum cænatura. Si vero jejunium agebat, collatione facta cum confessoribus et filia *g*, orationes suas et laudes Deo decantabat : quibus finitis, in camera cum filia se recipiens omni custodia usque in diem alium silentium observabat. In die quoque sequenti ante prandium per quatuor horas silentium continuando vacabat orationibus, post prandium nihilominus, una duntaxat excepta hora, quam ad loquendum consolatoria, et honesta verba familiæ condescendendo deputaverat, diem integrum in silentio transigebat.

59 Tam multas, tamque longinquas devotione calens Christi Sponsa peregrinationes fecerat, quod bene merito in admirationem vertat audientes. Nam cum marito suo adhuc superstite, quem sanctis non parum oblectabat monitis et exemplis; cum aliquibus etiam aliis sibi familiaribus clericis atque laicis devotionis causa ecclesiam S. Jacobi in Galitia *h* devotè visitavit *i*, Coloniamque sacras trium Magorum visere reliquias *k* adiit, nec non ad Aquisgranum, ubi B. V. Mariæ reliquiæ *l* conduntur, visitavit. Præterea corpus S. Mariæ Magdalene, quod in S. Maximino *m* venerabiliter asservatur. Item reliquias S. Marthæ, quæ in Terascona *n* condita sunt. Item corpora Apostolorum Thomæ et Andree, quæ infra limites regni Siciliae *o* plebs fidelis digna veneratur honorificentia. Ecclesiam quoque S. Nicolai de Baro *p*, et S. Angeli de monte Gargano *q*. Corpora insuper eximiorum Doctorum Ambrosii et Augustini *r* nullatenus censuit invisa præterire. Sed et B. Francisci limina, cum multis ad equitandum equos habere potuisset, propriis innixa gressibus de Roma transiens usque ad Assisium *s*, humilem Deo et Sanctis ejus exhibendo famulatum, cum non modico adiit labore. De hoc vide lib. VII cap. III.

60 Ex magna quoque, qua ad sanctum Olavum regem *t* devotione afficiebatur, cum adhuc in Suetia foret, ad Norwegiæ regnum per dictas xxx, quanquam et pro nunc plures utique haberet equos, quos ascendere potuisset, per pedes deambulavit, ut illius sanctissimum corpus adoraret. Romam vero incolens, quamdiu ibidem moram traxit, quantumlibet intensi vigerent calores et frigora, pluvieque essent, et viæ lutosæ, stationes et sanctuaria peditando indefesse requirebat : ex quo adeo interdum vexabatur, quod pene deficere videbatur; unde si quandoque a locorum devotorum frequentia quomodolibet impedita devotioni suæ satisfacere minime potuisset, non sine ingenti hoc mentis angore ferebat. Hinc est, quod in VI libro Mater Dei sibi loquebatur dicens : Cur sic turbaris, filia? Respondit illa : Quia, Domina, non visito loca ista, quæ sunt in Roma : Et Mater; Permittitur tibi, inquit, visitare loca ista cum humilitate et devotione reverenter : quia in hac Roma majores sunt indulgentiæ, quam homines credere possint, quas Sancti Dei glorioso sanguine suo et precibus a Filio meo impetrare meruerunt

certam stabi-
lemque vita-
modum te-
nuat,

variasque
interdum

E

I

h

k

l

m

n

o

p

q

r

peregrinatio-
nes sacras

t

F

A meruerunt. Veruntamen, Filia, non dimittas propter hoc scholas tuas in Grammatica, nec patris tui spiritualis sanctam obedientiam.

instituit
61 Tandem, cum senex esset, et prævie multis incommodis, excessivisque laboribus corporis viribus destituta, Jerosolymam ex præcepto Christi perrexit; sancta nimirum loca illa, in quibus idem perdulcissimus Sponsus suus Christus nasci, versari et pati voluit, et mori, visere anhelans, duxitque secum natos suos strenuos milites, dominum Carolum, quem *, ut supra dixi, in accessu decessit u et dominum Birgerum x cum Domina Catharina ac confessoribus nec non cum multis aliis se comitantibus. Quam vero gratum sit Deo, hominibusque proficuum loca sancta visitare, sanctorumque reliquias honoribus attollere, satis ex eo patet, quod Jerosalem Sponsæ adventanti Christus loquebatur dicens: Quando intrastis templum meum dedicatum sanguine meo, sic mundati estis ab omnibus peccatis vestris, ac si tunc levati essetis de fonte Baptismatis, et propter

B labores et devotionem vestram aliquæ animæ consanguineorum vestrorum hodie liberatæ sunt, et intraverunt cælum in gloriam meam. Nam omnes, qui veniunt ad locum istum voluntate perfecta se emendandi juxta meliorem conscientiam suam, non voluntatem habentes recidivare in propria peccata; his omnia peccata præterita dimittuntur, et augetur eis gratia perficiendi.

ca singulari,
qua in San-
ctos,
62 Item in ix cap. libri vii loquitur dicens; Dicere tibi volo de alio thesauro, qui nondum est in cælis, sed est vobiscum in terris: hic thesaurus sunt reliquæ et corpora amicorum meorum Sanctorum, sive putrida sunt, sive recentia, et si reversa sint in cinerem, ac in pulverem, sive non, ipsa, sunt certissime thesaurus meus. Sed querere poteris: cum loquitur Scriptura: Ubi est thesaurus tuus, ibi est cor tuum; quomodo ergo est cor meum cum thesauro isto et cum reliquiis Sanctorum? Respondeo tibi: Summa mea dilectio est omnibus visitantibus loca Sanctorum meorum, et honorantibus reliquias, eorum scilicet, qui miraculis glorificati sunt, et a summis Pontificibus canonizati retribuere æterna præmia secundum voluntatem et fidem et labores visitantium ea; ideo cor meum est cum thesauro meo. E contra vero non parum

C Deo displicet, cum iste thesaurus sibi charissimus minus a nobis attenditur, et honoratur. Quod patet ex hoc: nam, cum die Purificationis Mariæ Virginis devota Mulier in ecclesia Scarenis y existeret; odorem tunc suavissimum insolitum hausit: admirata ergo, et in excessu mentis facta, totius decoris Virginem Matrem Dei cum viro miræ pulchritudinis, pontificalibus ornamentis decorato, domino scilicet Brinolpho quondam Scarenis episcopo conspiciebat. Cui Virgo dixit: Scias, Filia, quod iste episcopus honoravit me in vita sua, et honorem opere confirmavit; cuius vita, quam acceptabilis fuerit Deo, odor, quem sensisti, demonstrat. Nunc autem anima ejus est in conspectu Dei, tamen corpus ejus jacet hic in terra sine honore, et sic ista margarita mihi dilecta locata est inter porcos.

eorumque
reliquias
z
63 Item cum adhuc esset magistra dominæ Blanchæ z, reginæ Suetiæ, capsulam eburæam pulcherrimam, in qua multæ Sanctorum reliquæ claudabantur, obtinuit, inter quas pretiosi corporis S. Ludovici aa quidpiam, quod de Fran-

cia secum regina portarat, miscebatur: casu ergo accidente, capsula in loco minus decenti a servitoribus posita fuit, et oblita. Tunc beata Birgitta vidit in spiritu de supradicto vase splendidum lumen prodire, et admirata, vocem sic dicentem audivit: Ecce! Thesaurus Dei, qui honoratur in cælis, despicitur in terris; ideo transmigramus ad alia loca: quod ipsa audiens et pœnitens in altari illud decenter collocari fecit. Cum peregrinationis causa esset in Orchone * in regno Neapolitano, apparuit ipsi S. Thomas Apostolus, cujus reliquæ ibi sunt, dicens: Revertere iterum huc, et ego tuum adimplebo desiderium. Cum ergo secunda vice illuc reverteretur, rursus B. Apostolus adveniens dixit: Diu desideratum tibi dabo; et absque cunctatione, nemine tangente, aut alias impellente, frusticulum ossis Apostoli Christi de capsula reliquiarum ad manus sanctæ prosiit Mulieris, quod illa gaudenter, suscipiens reverenter quoque studuit conservare. Aderant tunc namque dominus Thomas, Vexionensis episcopus bb, cum multis aliis, istius sunt testes miraculi.

E
ferbatur ve-
neratione et
amore.
cc
f. Birgitta
64 Fuit in civitate Neapolitana in monasterio monialium, quod S. Crucis dicitur, soror quadam, Clara nomine, sanctæ, ut dicebatur, vitæ; quæ de capillis Virginis Mariæ, ut aiebat, a Regina Sancia cc hac impetrarat conditione, ut nulli personæ, nisi per quam certissime sciret honorandas, sanctissimas impertiretur reliquias. Cum ergo B. Maria * ad eandem civitatem veniret, prænominata Christi famula ad se illam vocari fecit, et tradens ei thesaurum pretiosum dixit: Propter Deum rogo te, ut illum recomandatam habeas, et sicut decet, venereris, quia, ut tibi eundem assignarem, edocta sum. Custodi ergo et conserva diligenter tibi depositum, quod tibi hodie commendo, et hoc erit tibi signum, quod hæc loquar; quia cito moriar, et veniam ad illum Dominum meum, quem super omnia dilexit, et diligit anima. Paucis post hoc supervivens diebus quadam die, cum adhuc esset incolumis, Ecclesiæ Sacramenta sibi petiit ministrari, quibus munita universæ viam carnis est ingressa. Cum vero de veritate rei beata Birgitta anxietur, illa, quæ veritatem noverat, apparuit ei dixitque: Quemadmodum creditur, et verum est, quod de Joachim et Anna ego nata sum, ita verum est, F quod meo in capite crines isti creverunt. Hæc Maria, et ita nimirum spiritualis cujusdam affinitatis ratio exigebat, ut Matris pignus Sponsæ Filii committeretur.

ANNOTATA.

a Petro, Vastenensi dein confessori, Alphonso Giennensi olim episcopo, et Petro Alcastrensi, quibus familiaribus potissimum usa est.

b Vide mox dicta ad lit. a.

c De quo numm. 26 et 27 Comment. prævii.

d Ecclesiastæ 3 §. 1, qui liber a plerisque Salomoni adscribitur.

e Anno 1344, quo obiit maritus ejus Ulpho, ut dictum non semel fuit.

f Anno, ut item dictum est sæpe, 1346.

g S. Catharina.

h Nimirum Compostellæ.

i De hoc aliisque hic memoratis S. Birgittæ itinerebus

A. BERTHOLD.

itineribus vide dicta in Commentario prævio: de Compostellano, Norvegiano etc; § 9: de Neapolitano § 20; de Assisiensi § 19.

k Dicuntur illorum corpora ex Oriente Constantinopolim, inde Mediolanum ac tandem Coloniæ seculo XII translata Frederici Enobarbi tempore.

l Inter reliquias septennio quolibet Aquisgrani populo ostendi solitas numeratur indusium B. Mariæ Virginis, quod a Carolo Magno illic depositum ferunt.

m Oppidum est Galliæ in Provincia: de reliquiis vero S. Mariæ Magdalenzæ, eo loci servatis, vide tom. v Junii pagg. 215 et 222.

n Tarasco in eadem provincia est, et præcipuo illic in honore est S. Martha, Christi hospita, de qua vide dicta in Opere nostro ad diem 29 Julii, quem sibi sacrum habet.

o S. Andreæ Amalphiæ, S. Thomæ vero Ortonæ: uterque locus in regno Neapolitano situs est. Vide Comment. præv. numm. 294, 296, et 297.

p Vide num. 200 et et seq.

B *q In Apulia. Vide num. 298 Comment. prævii.*

r Quiescit S. Ambrosii corpus Mediolani in sui nominis basilica; S. Augustini reliquiæ præcipuè Ticini in Insubria. Vide dicta in Opere nostro ad diem 28 Augusti.

f De S. Fransico prolixè tractatum est in Opere nostro ad diem 4 Octobris. De hac S. Birgittæ peregrinatione actum est numm. 289 et tribus seqq. Comment. prævii. Assisium est civitas Umbriæ.

t Nidrosiæ (vulgo Drontheim) in Norvegia præcipuè cultum: dies 29 Julii illi sacer est, ad quem in Opus nostrum illatus est. Vide num. 123 Comment. prævii.

u Anno 1372 Neapoli.

x Alterum suum filium.

y Scara sita est in Vestrogothia, Succiæ provincia

z Joannis I, comitis Namurcensis filia, Regi Sueciæ Magno nupta; cujus magistra aula S. Birgitta aliquando fuit. Vide plura § 8 Commentarii prævii.

aa Galliarum regis, cujus gesta fuse illustrata apud nos habes ad diem 25 Augusti.

C *bb Vexio civitas Smalandiæ est in Suecia.*

cc Vide Annotata in cap. 3 lit q.

CAPUT V.

De pudicitia et castitate ejus, jejuniis et pœnitentiis.

Castitatem perpetuo coluit;

*supple: diebus

Quamquam B. Birgitta conjugio fuerat astricta, semper tamen castissimam, pudicissimamque fuisse, magisque continentiam, quam carnalem copulam dilexisse, probatur. Nam, quem admodum filia suæ Catharinæ referre consueverat, antequam nuberet, in sancta virginitate Deo cunctis vitæ suæ quam maxime deservire cupiebat, malissetque, ut aiebat, mortem subire, quam matrimonium: dum vero desponsaretur viro, licet eleganti, non libens, sed reitens, parentibus tamen de-

num consentiebat. Desponsata ergo magnifico viro domino Ulphoni de Ulphon, Principi a Nericiæ, circiter biennium amplexu differentes orabant jugiter, ut, si convenire deberent, talem prolem gignerent, quæ nunquam Deum offenderet, sed sibi indefesse serviret; consummatoque matrimonio, omni vice, qua in id ipsum redire debuissent, orationem præmittentes, postulabant obnixius, ne peccare eos contingeret, sed fructum bonum Deo gratum de se producerent: in Quadragesima autem conjunctionem devitantes, maritus quidem in lecto, ipsa vero super tapetum banco b superpositum decumbebat. Testimonium sibi perhibet Dominus Alphonsus, quod adeo in gestibus erat morigerata et honesta, quod bene conjici poterat, innatam sibi fore castitatis virtutem: etenim nec aspectum oculorum erigebat a terra, verum cum magna pudicitia et gravitate, uno et unico viro suo vita functo, nemini alii de cetero voluit copulari, sed casto fidelique amore suum amplectens Creatorem, ac diligens, illique se totam penitus impendens, eundem Deum ac Dominum suum et filium Virginis Jesum Christum sponsum merebatur accipere.

66 Hinc est, quod in primo Revelationum libro, xxxviii cap. Pater loquitur ad Filium dicens: Ecce fili, hanc novam Sponsam assigno tibi etc. Hinc etiam in secundo capite ejusdem libri dicit Sponsus ad Sponsam: Ego elegi te, et assumpsi te mihi in Sponsam, ut ostendam tibi secreta mea, quia mihi sic placet. Tu etiam quodam jure facta es mea, cum in morte mariti tui voluntatem tuam in manus meas assignasti; cum etiam, eo defuncto, cogitasti et rogasti, quomodo pauper pro me esse posses, et voluisti omnia pro me relinquere: et ideo jure facta es mea, et oportuit me pro tanta charitate tibi providere; propterea assumo te mihi in Sponsam et in meam propriam delectationem, qualem Deum decet habere cum anima casta. Hæc ibi. Hinc insuper velut acceptam Sponsam ornari atque ad nuptias præparari eam decet: cum in loco supra notato immediate loquitur ad eandem dicens: Ad Sponsam igitur pertinet paratam esse, quando Sponsus voluerit nuptias facere, ut sit ornata decenter et munda.

67 Tunc bene mundaris, si cogitatio tua semper sit circa peccata tua, quomodo te in Baptismo de peccato Adæ mundavi, quoties in peccata lapsam te supportavi et sustinui: debet etiam Sponsa habere signa Sponsi sui in pectore, hoc est, attendere beneficia et opera, quæ pro te feci, scilicet, quod nobiliter te creavi tibi dando corpus et animam, quam nobiliter te ditavi dando sanitatem et temporalia; quam dulciter te ad gratiam reduxi, cum pro te mortuus fui et hæreditatem amissam tibi restitui, habere volueris. Sponsa debet etiam facere voluntatem Sponsi, quæ est voluntas mea, nisi quod velit deligere me super omnia, et nihil velle aliud, nisi me. Hinc est etiam, quod provido, fidelique servo suo custodiendam, alendamque eandem Sponsam suam cælestis Sponsus tradit. Loquitur enim angelus ad Christum in cap. xvi, vi libri: Laus sit tibi, Domine mi, ab omni exercitu tuo pro omni dilectione; tu assignasti custodiæ meæ hanc Sponsam hic stantem. Ecce ipsam tibi iterum reassigno etc. Hinc quoque spirituales ex ea filios procreandos repromittit, cum